

در این شماره می خوانید

سرمازدگی در باغات درختان میوه

مولود اسماعیلی

استفاده از زنبور عسل در باغات سیب برای گرده افشانی

صبا اسحقی

اهمیت پایه های درختان میوه در احداث باغ

محمد زرینبال

ماکارونی ماهی

راحله هاشمی نژاد

آیا راندمان آبیاری سطحی واقعاً ۳۵ درصد است؟

غلامرضا رزمی

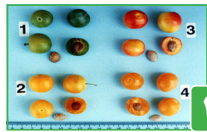
ضرورت تولید و کاشت مکانیزه نشاء

اتابک عطای شیخ

کشاورزی حفاظتی چیست؟

رضا سیار

روش عملی رفع خواب بذور گوجه میروبالان

دکتر حمید رهنمون

کوکوپیت

نهضت کیان پور

مصارف و کاربردهای بنه

دکتر اکبر عبدی قاضی جهانی

قاچاق کالا

محسن قهرمان نژاد

سماق

آرزو میرمظفری

پسته

دکتر اکبر عبدی قاضی جهانی

پیام نوروزی رئیس سازمان جهاد کشاورزی

«بسم الله الرحمن الرحيم يا مقلب القلوب و الابصار يا مدبر اللیل و النهار يا محول الحول و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال»
هم اینک بهار، این نماد جلوه گاه الهی و شکوهمندترین جلوه حیات و زندگی طبیعت از راه رسیده تا با نمایش دگرگونی شگرف در عالم هستی و یادآوری رستاخیزی دیگر، به زندگی، طراوت دوباره بخشد و به آدمی بیاموزد که پس از هر نشیبی، فرازی است به وسعت افق های روشن برای آنان که در صبوری و پشتکار ثابت قدم مانده و در برابر اتفاقات و حوادث استقامت نموده اند. همکاران محترم، خانواده معظم و بزرگ بخش کشاورزی، در حالی به استقبال سال جدید می رویم که جاده پرپیچ و خم روزهای سال ۹۵ را همراه با طعم لذت بخش و ناگوار آن طی نموده ایم. یادمان نمی رود در سالی که گذشت چه اتفاق ها و بحران هایی را پشت سر گذاشته و چه درس هایی آموختیم که جا دارد به گوشه ای از آن ها اشاره نمایم:

خداوند سبحان را شاکریم که با الطاف بی پایان خود با خودکفایی در تولید محصول استراتژیک گندم ما را در اجرایی نمودن فرمان مقام معظم رهبری در خصوص اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل در کنار سایر مجاهدان عرصه اقتصاد مقاومتی، استوار و ثابت قدم نگاهداشت تا بارقه های امید، نویدبخش حرکت چرخ های عظیم تولید در بخش کشاورزی گردد و این گونه توانمندی در رشد و توسعه روزافزون بخش کشاورزی را به نظاره بنشینیم و علیرغم مشکلاتی که همواره با وجود حوادث غیرمترقبه در پیش روی تولیدات کشاورزی قرار دارد با همت شبانه روزی شما همکاران و بهره برداران محترم بخش کشاورزی که با الگو قرار دادن فرمایشات حضرت امام علی (ع) که می فرمایند توکل، تفکر، تلاش «توانستیم تولید محصول استراتژیک گندم در استان آذربایجان شرقی را از ۲۰۰ هزار تن در سال ۹۳ به بیش از ۶۰۰ هزار تن در سال ۹۵ افزایش دهیم و باید گفت بخش کشاورزی با خودکفایی در تولید گندم در سال ۹۵، «اقدام و عمل» مدنظر مقام معظم رهبری را در اقتصاد مقاومتی محقق ساخت.

ادامه در صفحه ۵

سخن سردبیر

بار دیگر موهبت الهی، گستره پرمهر زمین را به سرسبزی و خرمی آراست و سالی دیگر فرارسید تا حیاتی نو و شکوفایی دوباره را به عنوان سرآغازی مجدد در زندگی نوع بشر قرار دهد. سال نو

را خدمت کلیه همکاران و خانواده بزرگ کشاورزی تبریک عرض نموده و امید دارم همگام با تحول طبیعت، در سال «اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال» آغازگر تحولی عظیم در تولید و اشتغال بخش کشاورزی باشیم. در سالی که گذشت توانستیم با دانش، بینش، کوشش و آفرینش ذهن خلاق و هوشمند همکاران عزیز خصوصاً همکاری صمیمانه مروجان مسئول پهنه ها، گام های اثرگذاری برداشته و موفقیت های چشمگیری را در توسعه پایدار کشاورزی و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی به دست آوریم. همچنین با ابلاغ طرح نظام نوین ترویج کشاورزی توسط مقام عالی وزارت در سطح ملی در سال ۱۳۹۵، شاهد تلاش های مضاعفی از همکاران بودیم که برگزاری نخستین همایش استانی «پهنه کشاورزی، عرصه اقدام و عمل» به منظور شناسایی و معرفی ایده های برتر کاربردی و دانش بنیان در پهنه های کشاورزی، ایجاد انگیزه در جهت بروز توانمندی ها و خلاقیت ها، ارتقاء سطح آگاهی و تقویت قدرت تصمیم گیری مروجان، بهره گیری از نظرات اساتید و صاحب نظران مراکز علمی و تحقیقاتی و تجربیات عملی موفق مروجان پهنه های کشاورزی و ... ثمره این تلاش ها و مشارکت گسترده آنان بود که در سطح بسیار عالی برگزار شد. از آنجایی که نظام نوین ترویج کشاورزی با ایجاد انسجام و تعامل بین ترویج، بخش های اجرایی و مراکز تحقیقاتی فصل جدیدی را برای فعالیت همکاران در جهت خدمت به بهره برداران بخش کشاورزی باز کرده و پتانسیل اثرگذاری مروجان مسئول پهنه ها افزایش یافته است، لذا امید می رود با عزم، انگیزه، پشتکار، مسئولیت پذیری و تعهد حرفه ای شما عزیزان و حمایت های دولت تدبیر و امید، برای تحقق اولویت های عملیاتی سازمان، به عنوان محور استقلال اقتصادی کشور بیش از پیش تلاش نموده و شاهد پیشرفت های مستمر و چشمگیری در مسیر تحقق توسعه پایدار بخش کشاورزی و تأمین امنیت غذایی و رسیدن به خودکفایی اقتصادی میهن عزیزمان باشیم.

علی اکبر نژاد رضا

مورد استفاده قرار می گیرد. از آن سابقاً در موارد تأخیر وقوع قاعدگی و در آلبومینوری استفاده می شود. برای تقویت نیروی جنسی مفید است و خون بواسیر که قطع شده باشد باز می کند. معده و کلیه را گرم می کند. نفخ و گاز را تحلیل می برد و برای سرفه، فلج، لقوه و استسقا مفید است. خوردن آن با سرکه برای پاک کردن کبد و رفع سردرد نافع است. ضماد سوخته آن برای رویانیدن مو در مواردی که بسیار ریزش مو مطرح است، مفید می باشد. بطنی الهضم است و برای گرم مزاجان مضر می باشد. به همین علت گرم مزاجان باید آن را با سرکه یا کتیرا و سکنجبین بخورند. روغن مغز بنه نیز گرم و خشک است برای تقویت اعصاب نافع است. خوردن آن برای صاف کردن صدا و باز کردن انسداد گرفتگی های مجاری عروق و همچنین برای یرقان، سختی ترشح ادرار، درد کمر و زانو مفید است. اگر با سرکه خورده شود برای انواع سم ها و سردی اعضا مفید است و مالیدن روغن آن در مواضع مورد نظر نافع می باشد. مقدار خوراک آن تا ۱۰ گرم است چون تشنگی می آورد باید با تباشیر بخورند. روغن استحصال شده از میوه و پوست سبز آن به عنوان داروی تقویت کننده، خلط آور، ضد سرفه، ضد آسم، ضد استفراغ، تب بر، اشتها آور، ضد مار و عقرب زندگی بوده و نیز در درمان سل مورد استفاده قرار می گیرد.

اکبر عبدی قاضی جهانی

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات

آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی

دارند، ترشح می شود. با زخم کردن پوست خارجی درخت و قطع شدن این کانال ها، شیرابه ای زرد رنگ ترشح می شود. میوه درختان بنه بیشتر استفاده سنتی دارد و بخشی از نیازهای غذایی، دامی و مالی روستائیان را تأمین می کند و مقداری نیز بخصوص به کشورهای عربی منطقه صادر می شود. استحصال روغن خوراکی از میوه نیز از قابلیت های آن محسوب می شود. روغن بنه به واسطه داشتن اسیدهای چرب غیراشباع مهم تر از روغن های پنبه دانه، بادام زمینی، آفتابگردان، زیتون و کنجد می باشد و می تواند به جای روغن زیتون مصرف شود. از برگ، پوست و حتی تفاله میوه بنه پس از روغن گیری بهره برداری می شود. این درخت در اثر نیش حشره ای دارای تومورهایی بنام گال است که تانن زیادی دارد و در دباغی برای ازاله موی پوست به کار می رود. تغذیه حیات وحش یکی دیگر کاربردهای جنس بنه است. تاکنون ۲۶ نوع پرنده را که از میوه آن تغذیه می کنند شناسایی نموده اند. بنابراین به دلیل وجود ارزش های محیطی، اکولوژیکی، اقتصادی، تجاری، صنعتی، فرهنگی و اجتماعی این درخت، حفظ ذخایر ژنتیکی آن و تلاش در جهت احیا و توسعه کشت آن از ضرورت های ملی کشور می باشد.

خواص درمانی بنه

میوه بنه و یا چاتلانقوش از نظر طبیعت و خواص شبیه پسته است. طبیعت آن در حالت تازه کمی گرم و خشک است. نیرو دهنده، مدر، محرک و قاعده آور است. پوست و برگ درخت به علت دارا بودن تانن زیاد اثر قابض دارد و در اسهال های ساده

مصارف و کاربردهای بنه

سقز، صمغ مرغوبی است که از لحاظ ترکیب های شیمیایی و ساختمان فیزیکی جزء آلئورزین ها محسوب می شود. با توجه به درجه خلوص مواد متشکله آن (تربانتین و کلوفان) نسبت به محصولات مشابهی که هم اکنون در بسیاری از کشورهای آسیا، اروپا و آمریکا به عمل می آید برتری دارد. صمغ (سقز) نسبت به میوه بیشتر صادر می شود. در صنایع داروسازی، تولید عطر، حشره کش، معطر کردن صابون، پاک کننده ها، تولید واکسن، جوهر چاپ، چسب نرم، چسبندگی کردن چسب کائوچوی طبیعی و مصنوعی، قارچ کش جهت حفاظت چوب، کاغذ، پارکت، کف پوش، صنایع رنگ، رنگرزی و رنگ های چاپ، تولید انواع مواد دارویی، بهداشتی، نقاشی، کاغذ، لاک، نرم کننده های پلاستیک، موم های صنعتی، استحصال روغن و غیره مصرف می شود. در بازار بنام سقز تلخ و سقز ارمنی عرضه می شود. از این گیاه به طور طبیعی و یا بر اثر ایجاد شکاف اولئورزین به خارج ترشح می گردد که تربانتین نامیده می شود. از هر درخت آن نیز بر اثر ایجاد شکاف، سالانه معادل ۳۰۰ تا ۳۵۰ گرم از این ماده حاصل می گردد. رنگ آن خاکستری مایل به سبز یا زرد مایل به سبز، بوی آن ملایم، مطبوع بوده و طعمش معطر و کمی تلخ است. در الکل و اتر کاملاً محلول است. اولئورزین شامل نوعی رزین و اسانس است. صمغ این درخت یکی از برترین صمغ های گیاهی دنیا است و ارزش اقتصادی بالائی دارد. این صمغ (سقز) در کانال های رزین شعاعی که در قسمت آبکش قرار

